

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ peccata reseruata sint tum à Pontifice, tum ab episcopis, tum à
Prælatibus regularibus. §. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

ribus concessa est. Quocirca superior, qui potius in subditorum perniciem, quam in illorum fauorem (quod praesumentum non est) casus sibi reseruaret, grauius peccaret: quia & subditos irrationabiliter grauaret; & difficilem sacramenti vsum redderet.

2. Sed, an ea reseruatō absque causa effectum habeat, satis est apud Doctores controuersum, vt videri potest apud Suarez tom. 4. de poenitent. disputat. 29. section. 4. Et quidem, si verum esset, omnem iurisdictionem non solum Pontificis, sed Episcoporum, & Parochorum à iure diuino immediate provenire, tamen Pontifici subordinatam; nullatenus valida esset reseruatō irrationabilis à Pontifice, vel Episcopo facta. At, quia verius existimauimus, solum iurisdictionem pontificiam in omnes fideles à Christo immediate manasse: ex illa vero ad Episcopos, deinde ad Parochos, iuxta Pontificis voluntatem descendere, si de facto Pontifex Episcoporum potestatem velle restringere, & Episcopi vellent potestatem parochorum limitare, plusquam par est, restricta, & limitata erit. Atque ita docent Fagund. de secundo Eccl. precepto, lib. 8. cap. 1. n. 25. Suar. disp. 29. sect. 4. Aegid. de Coninch. disp. 8. de poenitent. dub. 11. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 12. n. 5. q. 3. & alij apud ipsos.

3. Ex his inferitur, etsi aliquorum peccatorum venialium abolitionem sibi reseruare possit Pontifex, cum omnis iurisdictione in alios Praelatos à Pontifice deriuetur, vt docent Suarez disp. 29. section. 3. Aegid. de Coninch. disp. 8. dub. 11. n. 80. inutilis tamen esset ea reseruatō; partim, quia sine eorum manifestatione absolutio sacramentalis obtineri potest partim, quia alia via, quam Sacramento, illorum venia potest impetrari. Episcopus vero, aliisque Praelatos Pontificis inferiores, venis credo, nullius peccati venialis abolitionem reseruare posse: quia vniuersali Ecclesiae consuetudine, quam nullus Praelatus inferior Pontifici derogare, aut limitare potest, omnibus sacerdotibus concessa est potestas à peccatis venialibus absoluedi, sicuti notat Coninch. supra, Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. n. 3. concl. 2.

4. Secundò inferitur, etsi Pontifex, imò Episcopus, alique Praelati peccata mortalia interna reseruare possint, cum à Pontifice omnes Episcopi, & ab Episcopis omnes parochi iurisdictionem accipiant; & ea reseruatō nunquam facta est, neque expediri fieri: quippe ad gubernationem Ecclesiae, quae praecipue exteriora respicit, vtilis esse non potest. Atque ita docent Suar. disp. 19. sect. 3. Henriquez lib. 6. cap. 14. §. 5. Sanch. lib. 2. sum. cap. 8. num. 4. Coninch. disput. 8. de poenitent. dub. 11. num. 79. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 12. n. 5. Valq. quasi. 91. art. 3. dub. 3. & alij apud ipsos. Quocirca solum peccata exteriora mortalia, non quidem omnia, sed atrociora, & grauiora reseruati expedit.

5. Verum, quia in Religionibus, vt ipse statum perfectionis profitentibus, timere poterat, ne eorum Praelati nimiam calum reseruationem constituerent, Clemens VIII. quoddam motu proprio, edito anno 1593. prouidit, ne vltra vndecim casus, quos ibi enumerat, & puncto sequenti referemus, possent Praelati alios sibi reseruare, nisi de consensu generalis Capituli, vel Congregationis prouincialis: in quo decreto, vt bene aduertit Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 18. numer. 14. nullum est verbum superioribus praecipiens horum, vel alicuius ex illis casus reseruationem; sed praecipuum est, ne alij, quam ibi designati, reseruentur, nisi de consensu Capituli generalis, vel prouincialis: illos vero casus, & quemlibet illorum, tum Generali in toto Ordine, tum Prouinciali in sua prouincia, tum Praelato conuentuali in suo Conuentu permittit reseruare, si alias potestatem reseruandi habeant. Quod dixerim propter Societatem, in qua sola Congregatio generalis, non prouincialis, reseruandi potestate gaudet: quia sola ipsa, & non prouincialis potestatem iurisdictionis habet, vt dicitur canon. 15. Congregat. §. & tradit Suarez tom. 4. de relig. tract. 10. lib. 8. c. 5. num. 4.

6. Solum est graue dubium, an superiores possint alicui peccato, praeter supradicta designata, excommunicationem annexere, cuius abolitionem sibi reseruare. Affirmat, & satis probabiliter Suarez dicto 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 18. in fine, num. 17. Fagund. de secundo Eccl. precepto lib. 8. cap. 4. n. 5. Quia Pontifex solum reseruationem alterius peccati à designationis prohibuit, non censuram, quae à peccato est distincta: & à diuersis, praecipue in materia odiosa, non est facienda illatio. Alias nequirer Praelatus, sub poena excommunicationis specialiter late praecipere Religioso ieiunium, vel aliam regularem obseruantiam contra communem vsum, & proximam Religionum, in quibus haec singularia praepcepta sub censura feruntur: siquidem posita ea excommunicatione nequit alius à superiore transgressorem absolueret, cum nemini data sit potestas absoluedi à censura per speciale sententiam lata, nisi ei, qui censuram tulit, vel illius superiori. Quod si non obstante Clementis prohibitione potest superior excommunicationem per sententiam speciale delicto annexere,

Ter. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

cuius absolutio sibi est de iure reseruata, eadem ratione poterit excommunicationem per sententiam generalem ferre; cuius absolutioem sibi speciali decreto reseruet, cum huius reseruatō distincta sit à peccati reseruatione pontificio decreto interdicta.

7. Neque obstat ex reseruatione censura peccatum reseruatū esse: quia eo casu solum est reseruatū per accidens, quatenus nemo potest licite à peccatis absolui, quin prius à censura absoluitur; sed non est reseruatū per se, si eui solent esse reseruata peccata, tamen censuram annexam habeant. Quocirca, si bona fide poenitens confiteatur alias habenti iurisdictionem, peccata, quae per se non reseruantur, sed solum per accidens occasione censura; ab illis absoluitur, tamen à censura non fuerit absolutus. Secus vero est dicendum, si confiteatur peccata, quae per se, & immediate reseruantur, sicuti docuit Sanch. lib. 2. sum. cap. 8. numer. 5. Suarez disputat. 29. section. 3. num. 8. Coninch. disputat. 8. de poenitent. dub. 11. num. 83. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. n. 2. Fagundez de secundo Eccl. precepto, lib. 8. cap. 1. n. 3.

§. II.

Quae peccata reseruata sunt, tum à Pontifice, tum ab Episcopis, tum à Praelatis regularibus.

1. Quae peccata sint Pontifici reseruata.
2. Quae reseruentur communiter Episcopis.
3. Non intelliguntur praedicta reseruata, quousque completata sint.
4. Qualiter intelligatur homicidium voluntarium, quod reseruari solet.
5. Qualiter falsum testimonium in iudicio.
6. Qualiter ponderum, mensurarum monetarum adulteratio, seu corruptio.
7. Qualiter violatio libertatis Ecclesiasticae.
8. Qualiter crimen incendiarij.
9. Qualiter blasphemia publica, & notoria.
10. Qualiter percussio filij parenti facta.
11. Qualiter abusus sacrarum rerum ad magicas artes, &c.
12. Qualiter procuratio abortiuum.
13. Qualiter expositio infantium.
14. Qualiter contractus matrimonij in gradibus prohibitis.
15. Qui sint casus, qui in Religionibus permittuntur reseruati.
16. Explicatur primus, & secundus remissive.
17. Tertius, qui est nocturna, ac furtiua egressio, expenditur.
18. Quartus de proprietate contra votum pauperitatis, & de testimonio falso declaratur.
19. Sextus de procuratione ad abortiuum.
20. Septimus de falsificatione manus, seu sigilli Officialis.
21. Octauus de furto rerum Monasterij.
22. Nonus de lapsu carnis opere consummato.
23. Decimus, occisio, vulneratio, seu grauis percussio.
24. Vndecimus, retardare, vel impedire litteras Superioris ad inferiores, vel e contra.

1. DE Pontifice communis est sententia, nullum peccatum sibi reseruatum esse, quod excommunicationem annexam, & sibi reseruatum non habeat, vt late probat Suarez disp. 29. sect. 2. Quae autem haec sunt, expendemus, cum de excommunicationibus Pontifici reseruatis loquemur. Sublata ergo excommunicatione, vel illa per ignorantiam non incurrenda peccatum, esto grauisimum sit, reseruatum non est, quia non aliter quam simul cum censura reseruatur, sicuti docuerunt Henricus lib. 6. cap. 14. num. 1. Coninch. disput. 8. de poenitent. dub. 11. num. 81. Valq. q. 91. art. 4. dub. 1. Sanch. lib. 2. sum. cap. 8. num. 5. Layman. cap. 12. num. 2. Durante tamen excommunicatione, non solum ipsa, sed & peccatum per se, & immediate reseruatum est, ita vt ab alio, quam ab eo, cui censura reseruatur, absolui non possit, vt bene Coninch. n. 83. Sanch. Suar. & Layman. supra notantur.

Excipit Aegid. de Coninch. d. disp. 8. dub. 11. n. 82. promouentes, & promotos ad Ordines simoniace, quorum peccatum Sixtus V. in Bulla data anno 1589 sibi reseruauit; tamen excommunicationem praedicto peccato non annexat. Sed non est admittenda haec exceptio: quia esto Sixtus V. praedicto peccato excommunicationem reseruatum non imposuerit; posita tamen est in Extrauag. 2. de Simonia.

2. De Episcopis non est constans sententia, an sint aliqua peccata iure reseruata, vt videre est apud Syluest. verbo, Casus. Nauarr. cap. 27. nu. 262. Rodrig. t. 1. quasi. regular. quasi. 61. art. 2. Fagundez de secundo Eccl. precepto lib. 8. cap. 2. à nu. 1. Suar. disput. 29. section. 3. Tolet. lib. 3. cap. 14. Nam esto, quatuor casus enumerentur in Extrauag. Inter cunctas de priuileg. post medum, de facto Episcopis non reseruatur: sed solum asseritur, ab

N Episcopis

Episcopis referuari solere. Quapropter cuiuscunque diœcesis statuta, & consuetudines spectanda sunt, vt dixit Caieran. *verbo, Casuum referuatio*. Communiter autem sequentia solent referuari, teste Barbofa *alleg. 50. Primò*, homicidium voluntarium, tamen occultum. Secundò, falsum testimonium in iudicio, siue in gratiam, siue in alicuius damnum. Tertio, adulteratio, seu corruptio statere, mensura, aut moneta. Quarto, libertatis, seu immunitatis Ecclesiasticæ violatio. Quinto, domorum, vel segetum incendium, vitium, vel arborum alienarum, causa damnificandi, incensio. Sexto, blasphemia publica, & notoria. Septimo, parentum percussio. Octauo, abusus Eucharistiæ, sacrarumque rerum ad veneficia, superstitiones, & similia. Nono, abortus procuratio. Decimò, expositio infantium piis locis, cum expositores habeant, vnde eos alant, neque damnum resarcierint. Vndecimò, qui matrimonium contraxerint in gradibus prohibitis.

3. Prædicta non intelliguntur referuata, quousque iuxta Constitutionis tenorem completa, & perfecta sint, vt docuerunt Syluest. *verbo, Casus, quest. 5. Graffis 1. part. decis. lib. 1. c. 13. num. 71. Henriquez lib. 6. sum. cap. 14. num. 5.* quia referuatio est odiosa, ac proinde in omni proprietate verba delicti accipi debent. Quod discurrendo per singulos casus manifestum erit.

4. Cum referuatur homicidium voluntarium, solum censeri debet referuatum, quod ex voluntate occidendi commissum fuerit, iuxta leg. 1. ff. de sicariis. Quinimò existimo, non comprehendit mandantem, consulentem, vel auxilium homicidæ præbentem: quia verè, & propriè non occidunt, tamen si fictione iuris mandans, & mandatarius, consulens, & consultus eadem persona censentur, cap. *Qui per auxilium de regul. iuris in 6. leg. 1. §. Deicisse. ff. de vi, & vi armata.* eademque poena puniuntur, vt multis comprobat Farinac. *praxis crimin. 5. part. quest. 129. & 135.*

5. Secundò referuari solet falsum testimonium in iudicio; tum, si falsum ibi dicas, vt testis, tum, si legitime interrogatus veritatem celes, iuxta cap. 1. de crimine falsi, & tradit Aloysius Riccius in *praxi aurea, resolut. 216. in princ.* Debet tamen falsitas circa substantialia causæ versari, non circa extrinsecas, & ad causam principalem parum pertinentia. Quia ex falsitate circa extrinseca nemo dicitur falsus, neque eius dispositio vitatur, sicuti tradunt Alexand. *conf. 88. n. 195. Cæsar. de Graffis dec. 75. n. 9. Farinac. 2. part. prax. quest. 97. n. 159. & seqq. Aloysius Riccius in praxi aurea, resolut. 216. n. 2. Salzedo in addit. cap. 96. vers. Secundò. Barbofa allegat. 50. n. 34.* Præterea debet testimonium falsum cedere in veritatem, vel damnum alicuius, alioquin poena ordinaria non punitur, neque sub testimonio falso in statutis comprehenditur, vt docent Menoch. *de arbitrar. casu 306. num. 10. 23. & 30. Couarr. in cap. Quamuis pactum. de pactis in 6. 1. p. §. 7. n. 9. Farinac. de falsis. quest. 150. n. 291. Barbofa dicta allegat. n. 30.* Quocirca, si testimonium, quod falso protulisti, nullum ex aliquo capite fuerit, cessabit illius referuatio: quippe in nullius veritatem, aut damnum cedit, vt bene, aliis relatis, notauit Barbofa. *de alleg. 50. n. 47.*

6. Tertio, referuatur ponderum, mensurarum, monetarumve adulteratio, seu corruptio, sub qua referuatio non censetur referuatus vsus adulterata mensuræ, corruptæve monetae, & à foriori neque vtens indebitè iusta mensura: quia esto, his vtens falsum committit, leg. 1. ff. ad leg. Corneliæ de falsis: leg. Maiorem. Cod. eodem titulo; tamen quia est quid distinctum, & in pœnalibus non est extensio faciendâ, sub referuatio comprehendit non debet, vt bene notarunt Lælius Zeechius *de casib. referuatis casu 18. vers. His ita præmissis.* Gambartup. *de cas. referu. fol. 114. num. 3. Barbofa allegat. 56. num. 47.* Igitur pondus, mensuræve adulterat, seu corrumpit, qui ad vsum falsa pondera, & mensuras exponit. Monetam verò, si loco vnius metalli aliud substituat, quæ est corruptio, seu falsificatio quoad substantiam, leg. Paulus. ff. de solutionibus. Item, si eam quoad pondus minorem faciat, leg. 1. ff. de contrahenda empta. Præterea, si absque legitima autoritate excuderit, iuxta leg. Sine nomine & leg. Qui nomine ff. ad leg. Corneliæ de falsis. Denique, si monetam auctoritate Principis concessam toronderit, seu raserit: quia absolute adulterat, seu corrumpit. Atque ita hos omnes casus referuari docent Gambartupia *num. 9. Barbofa num. 37.* Solum est dubium de tonde, seu mutilante monetam, quam certò scit iustum pondus excedere, an grauius peccet, & adulterator, seu corruptor monetae dicatur. Negare videntur Marfilii leg. *Qui falsam n. 109. ff. de falsis.* Alciat. *consil. 461.* quatenus affirmant, hunc mutilatorem nullis pœnis subiaccere, vt pote qui neminem lædit. Sed verior est sententia Menoch. *de arbitrar. casu 316. à num. 36.* affirmantis, esse verum monetæ corruptorem, & malestatem Principis lædere, cuius officium, & auctoritatem viurpat, pœnæque, saltem arbitrariæ, puniendum. Etenim nemini absque Principis auctoritate datum est, monetam in publicum missam immutare: atque ita esse casum referuatum docuit Barbofa. *de potest. Episcop. alleg. 50. n. 60.*

7. Quarto solet referuari immunitatis, seu libertatis ecclesiasticæ violatio: quod qualiter contingat, latè diximus tract. 11. & 12. huius operis. Solum aduerto cum Barbofa *n. 72.* violentam libertatem ecclesiasticam per statutum, non referuationem episcopalem, sed pontificiam in Bulla Cœnæ Domini contentam incurere.

8. Quintò, in crimen incendiarij referuatum incidit, qui propria auctoritate domum, vel segetes alienas, malo animo incendit, cap. *Cum deuotissimam. 12. q. 2. & tradit Gambartupia de casib. referuatis casu 5. n. 1. fol. 198.* Secus, si casu coningat, tamen ex lata culpa. Similiter, non qualibet vitis, seu arboris incensio referuatur, sed quæ facta est ex odio, causa, inquam, damni, vel iniuriæ inferendæ. Vnde si arbores incensisti, euulsi, vel euulsas rapuisti, vt tuæ commoditati consuleres, est furum commiseris, & contra iustitiam peccaueris, casus tamen referuatus non est, vt bene Gambartup. *dicto casu 5. n. 4. Barbofa alleg. 50. n. 84.*

9. Sextò, incensio in blasphemiam publicam, & notoriam referuatur, si publicè, & notoriè, ita vt nulla tergiversatione celari possit, blasphemaueris in Deum, vel eius Sanctos. Quotupliciter autem blasphemia contingat, vide dicta tract. 17. de vitis relig. *opposit. disp. 2. part. 2.*

10. Septimò, sub percussione filij facta parenti referuata, credo comprehendit eam percussorem, quæ comparatione filij, & spectata reuerentia, quam parenti exhibere debet, grauis est, tamen comparatione aliorum leuis esset iudicanda: quia concurrunt omnia, quæ referuatiõni sunt necessaria: & tradit Gambartupia *de casibus referuatis. fol. 211. num. 2. Barbofa dicta alleg. 50. num. 113.* vbi bene aduertunt, sub prædicta referuatio non contineri, si manum contra patrem leuaueris, quia esto percussorem attentaueris, de facto non percussisti.

11. Octauò, abusus sacrarum rerum ad magicas artes, veneficia, superstitiones, &c. de quibus dixi tract. 17. de vitis relig. *opposit. disp. 1. & 2.*

12. Nonò, procuratio abortus, debet tamen constare moraliter, scetum animatum esse. Nam falo dubio esto irregularem constituar, casus referuatus non est.

13. Decimò, expositio infantium locis piis, cum commodè ab exponentibus alii possint: quia eo casu graue peccatum committitur, iuxta text. in c. vnic. de infantibus. *expos.* At à referuatio excusatur, si sumptus fuerint piis locis soluti.

14. Vndecimò, contractus matrimonij in gradibus prohibitis. Nam esto non sit verus contractus; sed solum attentatus, eam attentionem vt pote grauisimum peccatum merito referuari sepe expedit.

15. Prælati Religionum antiquo tempore plures erant casus referuati, eaque de causa Clemens VIII. sua constitutione potestatem Prælatorum restrinxit, ne alios casus, præter ita tim subiciendos, referuare possint absque consensu Congregationis Generalis, vel Provincialis. Ij sunt.

16. Primus, veneficia, incantationes, sortilegia, de quibus satis dixi tract. 17. de vitis relig. *opposit. disp. 1. & 2.*

Secundus, Apostasia à religione, siue habitu dimisso siue reuocato, quando eò peruenierit, vt extra sepra monasterij egressio fiat. Quod prudenter dictum est, quia vsque ad illum terminum non est apostasia exterior completa, neque iniuria regioni integrè facta. De hac Apostasia vide dicta tract. 16. *disp. 4. punct. 16.*

17. Tertius est, nocturna, ac furtiua è monasterio, seu conuentu egressio, etiam non animo apostatandi facta. Vnde egressio furtiua diurna, est graue peccatum fit, sub referuatio non continetur, sed necessariò debet esse nocturna, sicuti non continetur nocturna, nisi furtiua, vt bene notauit Suarez *tom. 4. de relig. tractat. 8. libr. 2. cap. 18. num. 5.* Nominè, furtiua, venit intelligenda quælibet egressio contra voluntatem Prælati, tamen per vim, & metum licentia extorta fit: quia, cum ea licentia nulla sit, in ea egressione quasi furtum committitur. Ex qua doctrina infert Suarez non excusare ab hoc furtiuo egressu, & referuatio, quod Superior conueniat, si contra suum officium, & honorem Dei, & Religionis consensum præter: quia nulliter præstat, ac, proinde est egressio furtiua comparatione superioris prælati, vel religionis. Et idem dicendum de ipso Prælato, cui non est permilla è conuentu egressio in scandalum religionis cedens, quia sic egrediens furtiua respectu religionis egreditur.

18. Quartus, proprietates contra votum pauperatis, quæ sit peccatum mortale, de qua proprietate latè dixi tract. 16. *disp. 3. à punct. 2.* Quintus, iuramentum falsum in iudicio regulari, seu legitimo. Nam extra iudicium falsum iuramentum, est graue peccatum sit, non permittitur referuari. Quinimò, vt prædictum iuramentum falsum referuatum sit, debet esse in iudicio regulari, seu legitimo: quare, si ex aliquo capite iudicium nullum sit, cessat referuatio, quippe iudicium nullum regulare, & legitimum esse non potest, & tradit Suar. *dict. c. 18. num. 7.*

19. Sextus, procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum post animatum scetum, etiam effectum non sequuto.

Quæ verba notanda sunt : nam , si referuatio esset de aborsu probatione , effectus sequuto ; nullatenus referuatio aborsus peccatum , quouique aborsus de facto succederet . Vnde , si ante aborsum euentum , causæ date penitentes , & ad confessionem accederes , à quolibet potente à non referuatis absolueres , absoluti posses : postmodum vero aborsu succedente , peccatum referuati non potest , quia virtute Penitentia delerum est . Atque ita tradit Azor . i . i . instit . moral . lib . i . c . 7 . Henrquez lib . 5 . de penitent . cap . 5 . num . 5 . & in comment . lit . 3 . Fagund . de secundo Eccl . praecept . lib . 8 . cap . 7 . num . 18 . & tradunt in simili Vega i . 21 . sum . c . 67 . casu 3 . Medina i . 2 . q . 71 . art . 5 . in solut . ad 1 . Rodrig . i . i . sum . cap . 211 . Grassi . i . p . decis . aurear . lib . 2 . cap . 87 . num . 14 . in fine , aduersus Sotum in 4 . dist . 12 . q . 1 . art . 7 . c . 7 . Hinc fit . Lopez 2 . p . instructor . c . 76 . § . Sequitur . c . 1 . p . c . 23 . § . Præterea . Thom . Sanch . lib . 9 . de matrim . disp . 4 . n . 29 . Sed , quid , si tuum consilium , vel mandatum inefficax fuit , non solum ad causandum aborsum , sed neque ad ponendam causam , ex qua inferri possit , eod quod consultus , & mandarius nullatenus virtute consilij , vel mandati moueatur ; eritne casus referuatus ? Videtur esse : quia verba referuatiōis predicti consilij , & mandato aptantur : siquidem est verum consilium , effectus non sequuto . Sed oppositum verius censio : quia consilium , seu mandatum , quod consiliarium , & mandatum ad executionem non mouet , nullatenus influere potest in aborsum . At predicta referuatio , causæ , siue physice , siue moraliter influentes in aborsum referuatur . Non igitur referuatur predictum consilium , seu mandatum , cum moraliter non instruat . Et confirmari potest : quia procuratio , & auxilium referuatum ad causandum aborsum necessario exigunt causam aborsus apponitias intelligi non potest , qualiter procuratio , & auxilium fit . Ergo neque censendum est adesse perfectum consilium , & mandatum , quouique consiliarius , & mandarius ad causandum aborsum moueantur . Illa enim verba , effectus non sequuto , non ad efficaciam intrinsecam consilij , sed ad efficaciam extrinsecam , & effectum intentum referenda sunt .

20. Septimus , falsificatio manus , seu sigilli Officialis Monasterij . Sub quibus verbis aduerte primo , non comprehendit consilium , auxilium , vel fauorem ad falsificationem præstantes : quia non physice , & proprie falsificatio , sed falsificationi operantur : & verba referuatoria , vt pote odiosa , sunt cum proprietate intelligenda , vt notauit Fagund . de secundo Eccl . praecept . lib . 8 . cap . 7 . num . 21 . Secundo aduerte , falsitatem committi debere in subscriptione Officialis . Vnde , si litteras Officialis falsificasset , decepta illarum subscriptione , vel proprio sigillo , in peccatum referuatum non incideres : quia de facto non falsificas manum , vel sigillum . Nomine enim , manus , subscriptio communiter intelligitur , præterquam quod litteræ non subscriptæ , nec sigillo signatæ , authenticæ non sunt , nec fidem faciunt : & tradit Fagundez supra . Deinde committere potes falsitatem in sigillo , si Prælati sigillo furtiuè accepto , vel alio simili aliunde efformato litteras consignasset . Ob fabricationem autem sigilli sigillo Officialis similis , etiam prauo animo factam , non incurris calum referuatum , quouique eo litteras obsignes : sicuti neque ob furatum Officialis sigillum : quia hæc falsificatio non de sigillo materiali , sed formalis (hoc est , de litterarum sigillatione) intelligi debet , vt dixit Suarez tom . 4 . de relig . tract . 8 . lib . 2 . cap . 18 . num . 8 . Sed , quæ litteræ falsificandæ sunt , an necessario spectantes ad regimen personarum , vel bonorum Conuentus , an etiam pertinentes ad singularem ipsius Officialis personam ? Suarez existimat , & satis probabiliter , vtrarumque litterarum falsificationem referuati : nam falsificatio litterarum spectantium propriam Officialis personam simpliciter est contra reuerentiam debitam tali personæ , ratione talis muneris , cuiusque muneri iniuriola . Contrarium probabilitate non caret , sicuti ipse Suarez affirmat : quia in ea falsificatione non videtur spectata persona , sed officium : non enim absque causa dictum est , falsificatio manus , seu sigilli Officialis , vt tacite excluderetur , quælibet alia falsificatio , quæ non esset falsificatio illius , quæ talis est : quippe verba in Constitutione odiosa non materialiter , sed formaliter intelligenda sunt . Neque obstat , eam falsificationem non solum iniuriolam esse Officiali , quæ singularis persona est : sed etiam eius officio , & muneris : quia solum est iniuriola indirectè , & per accidens ; sed non directè . Referuatio ergo falsificationis illius , vt pote restringenda , de falsificatione iniuriola Officiali , quæ talis est , ac proinde de falsificatione commissa in eius munere , & officio intelligi debet . Tertio aduerte , nomine , Officialis , proprie intelligi Secretarium Generalis , Prouincialis , seu Prælati Conuentus , cuius manu , vel sigillo ordinationes Generalis , Prouincialis , & Prioris Conuentus obsignantur . Sed non obinde excludendus est Generalis , Prouincialis , aut Superior Conuentus , quorum manus , aut sigilli falsificatio à fortiori referuata est . Tam , quia ratio referuatiōis efficacius in ipsis , quàm in eorum Secretariis procedit , quippe si religioni magis nociua . Tam quia ipsi sunt potius , quam

eorum secretarij religionis officiales ; vt notauit Fagund . de secundo Eccl . praecept . lib . 8 . cap . 7 . num . 22 . Suarez dicto tom . 4 . de religion . tract . 8 . lib . 2 . cap . 18 . numer . 8 . Extenditque Suarez hanc doctrinam ad quemcunque officialem Conuentus , penes quem sit aliqua personarum , vel bonorum administratio , qualis esset in alijs Religionibus Vicarius , Subprior , & in Societate Minister ; item Procurator conuentus : quia verè sunt Religionis Officiales . Sed non caret difficultate hæc extensio : quia Vicarius , & Subprior , præter Prælatum , limitatam , & quasi politicam , & domesticam habent iurisdictionem ; nec solent sigillo ordinationes obsignare . Quod à fortiori procedit in Procuratore conuentus , qui non solet sigillum speciale habere , neque inconsulto Prælati contractus alicuius momenti celebrare . Ergo non de iis officialibus referuatio intelligitur ; sed de officiali , quo Superiores religionis ordinationes subditis , vel alijs Superioribus transmittunt : quia ipse cum superiore idem tribunal constituit ; eandemque personam repræsentat . Præterea non sine causa appositum est nomen Officialis Conuentus , in singulari numero , vt staret pro famosiori significato , excluderenturque alij Officiales & Ministri , qui non sunt tam officiales Conuentus , quàm aliquorum munerum ipsius .

21. Octauus , furtum de rebus monasterij in ea quantitate , quæ sit peccatum mortale . Circa quem dubitari potest , qualiter à quarto casu distinguitur ; siquidem ibi proprietates contra votum paupertatis referuatur . Dicendum est , contingere posse , aliquem , facto voto paupertatis , proprietatem suorum bonorum retinere contra Prælati voluntatem , vt in Religiosis Societatis Iesæ , qui votis biennij non priuantur bonorum suorum dominio : ij enim si contra Prælati voluntatem bonorum suorum proprietatem retineant , in casum referuatum incidunt . Reliqui verò religiosi , cum iure ecclesiastico proprietate , seu dominio suorum bonorum voto paupertatis priuantur , nequaquam possunt attentare proprietatem retinere , quin simul furtum committant : quippe nullius rei proprietates ipsis communicari potest ; sed necessario in monasterium transe , ac proinde illius vsus Prælati inuito furtum est . Verum esto , ita sit , & hac ratione quartus casus ab hoc octauo distinguitur ; credo tamen præcipue distingui in eo , quod quartus casus referuatur attentatam Religiosi proprietatem quorumcunque bonorum , siue Monasterij , siue alicuius personæ secularis . Nam , si Religiosus bona secularia contra voluntatem suorum Dominorum vsurpauerit expendenda , sine dubio vitium proprietatis referuatum committeret , & in quartum casum incidere ; sed non in octauum , cum ea proprietates non esset furtum de rebus monasterij : si quidem ea bona in monasterium non sunt translata . Quocirca vt in octauum casum incidat , debet ex rebus Monasterij esse furtum , & proprietates . Neque ab hoc furto exculatur Religiosus : tamen bona vsurpata vsui alicuius Religiosi destinata sint : quia ex hac destinatione non desinunt illa bona esse conuentus : semper enim conuentus sunt , dum non consumuntur . Neque item exculatur , tamen bona non sint alicuius Conuentus determinati , qualia sunt bona totius prouinciae , & quæ Prouincialis vsui destinantur . Satis enim est , quod sint omnium conuentuum ; nam eo ipso sunt illius , & aliorum , vt bene notauit Suar . tom . 4 . de relig . tract . 8 . c . 18 . n . 11 .

22. Nonò , lapsus carnis voluntarius opere consummatus . Quæ verba inquit Suar . supra , num . 12 . duplicem sensum habere possunt . Primus , & nimium rigidus est , vt lapsus carnis , qui actu exteriori mortaliter peccaminoso perficitur , referuatur , tamen in sua iniqua specie perfectus , & consummatus non sit . Iuxta hunc sensum excluduntur à referuatiōe omnia peccata purè interna , quæque in actum exteriori non prodeunt : quia opere non consummantur . Deinde excluduntur , tamen in actum exteriori prodeant , dummodo ille actus exterior ex se , & seclusa extrinsecâ intentione solum sit leuiter peccaminosus . Vnde sub referuatiōe ille lapsus carnis tantum continebitur , qui in opus exteriori per se spectatum mortaliter peccaminosum transierit . Alias sensus illorum verborum , opere consummatus , mitior est , eaque de causa approbatur à Suar . vt , scilicet , intelligantur de consummatione in propria specie . Species igitur luxuriæ videntur esse fornicatio , pollutio , sodomia , bestialitas . Vt autem lapsus carnis referuatus sit , aliqua harum specierum debet compleri neque sufficit compleri medijs ad ipsam ordinatis , tamen mortalia sint , vt sunt tactus ex se impudici . E contra etiam non requiritur ad referuatiōem , vt bene aduertit Suarez , quod lapsus carnis secundum intentionem peccantis consummetur ; si tamen in sua propria specie consummatus sit , aliàs pollutionem habens , cum sodomiam , seu fornicationem procurauit , neque intentum consequutus est ; peccatum referuatum non haberet : quod nullatenus est dicendum , cum sit lapsus carnis voluntarius in sua propria specie exteriori consummatus .

